

*Metsäpirtin Vaskelassa 27.7.1909 syntynyt **Riisnieme Anni, Anna Lamppu** o.s. **Lahtinen** nukkui pois joulupäivänä 2004 Salossa. Hänen elämänsä on silta vanhasta Vaskelan kalevalaisesta elämänmuodosta nykypäivään.*

Annan runolähteen kirkkaus, raikkaus ja syvyys tulivat tunnetuiksi jo varhain. Vuonna 1927, jolloin Anna oli 18-vuotias, hän sai tehtäväkseen Metsäpirtin Osuuskaupan 25-vuotisjuhlarunon laatimisen ja esittämisen juhlassa. Tehtävä oli mahtava arvonannon ja kunnioituksen osoitus nuorelle neidolle ja hänen kyvyilleen.

Anna loi uusia runoja vanhan perinteen juurilta. Isän perintönä hänen runojensa sanomaa sävyttivät nostalgia ja syvä uskonnollisuus. Aikuisiän runojen taustalla heijastuu myös laaja elämäkokemus sen traagisinekin puolineen. Puoliso Viljo kaatui Viteessä heinäkuussa 1941 ja Anna jäi neljän pienen lapsen yksinhuoltajaksi. Seitsemännellä kuulla raskaana ollut sisar Maria ja tämän 15-vuotias tytär saivat surmansa evakkojunan pommituksessa Sakkolan Petäjärvellä kesäkuussa 1944.

Anna Lampun runokirja "Kypsä ikä" ilmestyi hänen 90-vuotispäivänsä yllätyslahjaksi vuonna 1999 Turun Ortodoksisen Seurakunnan kokoamana julkaisuna ja vuonna 2003 Vaskelan Sukuseura ry:n kustantamana kirjana. Annan muisteloisia, tarinoita ja runoja on runsaasti lisäksi "Waski-suku ja Metsäpirtin Vaskela"-trilogian kaikissa kolmessa osassa.

Annan runojen määrä kohonnee tuhansiin. Aiheita niihin hän ammensi myös rakkaimmista muista harrastuksistaan. Anna oli aktiivinen marttaseuralainen ja tiistaiseuralainen. Hän oli myös Salon tsasounahankkeen kantavia voimia.

Mikään tai kukaan ei horjuttanut Annaa lapsuuskodissaan juurtuneita perivaskelaisia elämänarvoja ja hänen myönteistä elämänsäasettään. MV

*Kaukaa olet Karjalasta
tänne asti askeltanut,
kasvattanut neljä lasta
vunukatkin opettanut
huastamahan sie ja mie.
Mitäs vielä, missä lie
pitkän ikäs salaisuudet?
Arvaan, siellä missä juures
isäs, äitis, sisaret
sekä veli Johannes.
Meille paljon kertonut
olet ajast mennehestä,
opettanut, neuvonut*

miten elon melskehessä
turvaa aina Jumalaan,
lapsiaan hän rakastaa.
Esimerkilläsi äiti
meitä olet ohjaellut
runot kaskut lorutellut
sekä murhees lohdutellut.

*Äiti olenko koskaan sanonut Sinulle:
rakastan sinua äiti?
ÄITI MINÄ RAKASTAN SINUA!
Sydämellisesti Onnea
tyttäresi Maire*

Kaksi päivää Anna Lampun 95-vuotispäivän jälkeen tyttärentyttärentytär Veera Suilamo "pyöräytti" Anna-Mamman viidenteen sukupolveen. Kuvassa vasemmalta Maire Saarinen, Anna Lamppu, Veera Suilamo, Marja-Leena Suilamo ja Alisa Ajanki äitinsä sylissä.

Kuvassa on Annan sisaren Marian ja Nikolai Painokankaan perhe 1940-luvun alkuvuosina. Takana oikealta ovat Eila, Pirkko ja Elli, isän sylissä on Juhani, äidin sylissä Raija ja heidän keskellään Impi. Seitsemännellä kuulla raskaana oleva Maria ja 15-vuotias Eila saivat surmansa evakkojunan pommituksessa Petäjärvellä 12.6.1944. Annan puoliso Viljo kaatui Vitelessä 25.7.1941.

Vuosipylväs

Anna Lampun 93-vuotisruno itselle

*Vuosipylväälle pysähdyn
yhdeksänkymmenen ylitse
kohonnut oon kolme vuotta.
Matkalta ois mainintoja
tasainen ei taival ollut
pienokaisia pidellä
viihdytellä vierahissa.
Elellä evakkomatkaa
johti Taatto Taivahinen,
leivän johti joka päivä
kuuli ruokarukoukset.
Kiitos kansain kaitsijalle!
Ihmeellinen Isän johto
antoi hengenlahjat lapsilleni
ansaittava oli aineellinen
ammatteihin astumalla.
Nyt on suuret sukupolvet
kasvanehet kannetuista.
Kaikki muisti mummoansa,
halauksin haastelivat.
Se lämmitti läheisen mieltä
oman mummon muisteloita
aivan alku askelista.
Mitä saattaisin sanoa
evähäksi elämääne?
Rakastakaa raittiutta,
huonompia holhotkaatte,
omatunto ohjatkohon
oikeahan olemahan.
Jumalal on onnen ohjat
Luojaalla lykyn avaimet,
ottakaa ne omaksenne
takantanne tarvittaissa
muistatte mummon sanoneen.
Kokemusten koulun kautta
jätän jälkipolvilleni
arvokkaimmat aarteheeni
turvaksi myös tuleville.*

Kivikallo

*Kivikauden kivikallo
kuopastansa kohosi
kaupunkia katsomahan
kuka tämän rakensi?
Voittekohan kuvitella:
sitä pohjakerrosta,
jonka päällä Suomi seisoo
tehty ei oo herroista.
Suomi ei oo ainoastaan
Hangosta vaan Petsamoon
syvyys sillä kivikauteen
tämän päivän alla on.
Kunnia siis kuuluu heille
uuden kasken kaatajat
ensi vaon avasitte
kivikauden raatajat.
Suurten sukupolvein työtä
uudet ovat jatkaneet,
vuosituhansien myötä
tähän päivään saapuneet.
Rakentava rautakausi
historiaan aikanaan,
jälkeensä myös jäljet jätti
uurastajat tämän maan.
Kohta saapuu sata vuotta
tätä aikaa tunne en,
kuvailta ois sitä suotta
siksi nyt mä vaikenen.*

Vanha Tuikku, 94 vuotta

Kevätaurinko

*Suloisesti lämpöänsä
taasen antaa aurinko,
valkohanget vastassansa
ihanaa on nautinto.*

*Linnun siivin mieli lentää
missä ompii pesäpuu,
missä opin oman murteen
sitä vielä haastaa suu.*

*Vaikka haukka pesäpöntön
itsellensä omisti,
muistot säilyy elämässä
luona lapsuuskotini.*

*Kauan kannoin katkeruutta
syövyttävää sydämen,
ajanmyötä mennä annoin,
nyt jo löydän kiitoksen.*

73 vuotta elämää katsellut 12.3.1982

Juhannusluento

Saan juhlapukuas juhannus
Luojan luomusta ihaella,
siinä kukkien värien välkettä,
on tanssia perhosten elämä,
niillä siipeinsä silkissä loistoa näät
on niillä kai juhannushäät.

Luonnon puvusta tuoksua tulvahtaa
sitä imemme itsemme sisään,
valkoruusut, kielot ja syreenit
niillä juhannuspukusi koristit,
ja taivas siintävän sininen
silmän iloa ihmisen lisää.

Et juhannuspukuas juhannus
voi kauan katsoa antaa,
luonnon täytyy kypsytää hedelmää
ja uutta satoa kantaa.
Sen täytyy liittoja rakentaa
ja uusia polvia luoda,
sen täytyy talven pimeään
uutta juhannus-uskoa tuoda.

Sukukokousta odotellessa v. 2004

Koti, uskonto ja isänmaa

Ovat voimana olleet sukupolvien menneiden
ne voimana olkoon myös polvien tulevien.
Kodin muisto ja omaiset ystävineen
meidät yhteen kokoopi kaipauksineen.

Jos näkisin siellä sen Jerlan Olgan
ja juttumiehen sen Anttilan Kolkan
ja Läpikiven Kaurin ja ne Pietarin jutut
sekä monet kaivatut Vaskelan tutut.

Viell' huastaa tahon mie karjalan kieltä
ja muistella lapsuuttain paimeness' siellä
ol käpylehmät, ja noppakivet
härähonkaa mie seisoin, siin hävisiit monet.

Ja ne tarinat, monesti lapsena kuulin
kaik' totta tok lienöö, nii ainakin luulin
siellä elävän uskoin ain Vaskeloisten.
Nyt synnyinseutua jalat astuvat toisten.

Sataa joulun lunta

Ne leijailee, ne liitelee,
kun tuuli tuudittaa,
ne valkein siivin vaeltaa
maan syliin putoaa.

Ne tähtikuvun kutovat
maan vaippaan valkeaan,
kuin äiti peittää pienoistaan
kylmältä suojaamaan.

On aamunkoitto alkanut
vuostuhansien taa,
kun Betlehemin pienoinen
seimessään nukahtaa.

Nyt sielun siivin sinne käy
vie lahjat lapselle,
jos luonasi ei häntä näy
hän jossain palelee.

Äiti harrasti härähonkan seisomista aina kesäisin ja tahtoi 60-vuotiskuvankin otattaa seisovaltaa, jottei näy naamast potkukelkavuavot. Opetti taitoa jälkipolvilleenkin. Kuvassa ovat mukana lapsenlapset Arja, Marja-Leena ja Anne Saarinen. MS

Sotamuisto

Tää on kertomus kepistä,
kepin pinnan piirroksista
muisto murheiden ajoista
sodista Suomemme rajoilla.
Siellä Suomemme sotilaat
korsuissa kotia pitivät
viisi vuotta vuorotteli.
Etulinjan elämästä
vaihtaa täytyi vartiota,
tulen liekeistä lepäämään.
Paljon jäikin palaamatta,
paljon iäks invalidiks,
muistoristinä rintamalta
saivat ruumiin runneltuna.
Kun tuli tauko taisteluista,
aina kulki ajatukset
rakkaiden luokse, joille
silloin aina askarreltiin
kaikenlaista kaunistusta
sotamuistojen mukahan.
Kertovat kepin kuviot
käden taidon taitavuutta
silmän ilon ihanuutta,
ilman verstaan vehkehiä.
Keppi on kasvanut Karjalassa,
suora kuin Suomen sotilas,
arvaamaton aarre miulle
muisto kallis Karjalasta.
Jälkipolvil jätettynä
arvokkaaksi aarteheksi,
taistelujen tantereelta
raha-arvo arvaamaton,
kepin hintana kevyttä.
Kiitos Suomemme sotilaat
vapauden vartijamme
kävitte kärsimystienne.

Vauvalle

Niin kauniit kuin kangasvuokko
ovat silmäsi siniset.
kuin alkavan aamun rusko
ovat poskesi punaiset.

Olet kaunis Luojaani luoma,
sua katson ja ihailen,
sinun läheisyydessäsi
saan Luojaani yhteyden.

Pahan vaaroilta varjeltuvan
soisin matkasi maailmaan,
jos sattuisit lankeamaan,
on noustava uudestaan.

Vaikka laaksohon laskeuudut
Isä taivahan taluttaa,
Hänen turvissaan käydä saamme
vaik' käis' kulkumme kautta maan.

Rukous pyhäkölle

Saloon vastavalmistuneelle tsasounalle

Kauan, kauan katsoin
katsoin ja ihailin,
kauan, kauan katsoin
katsoin ja rukoilin.
Suojele suuri Jumala
varjele tää valkealta
tuhoisilta turman töiltä,
saakoot vain satehet kastaa
vesi vanhaksi valella,
tuulet tulla kuivaamahan,
tämä pyhäkkö pysymään
kauniina kallion kupeella,
että saamme tänne tulla
niin kuin pääskynen pesäänsä
lennostansa lepäämähän.
Voimme siirtää sisältämme
masentavat matkan huolet,
saada ruokaa sielullemme.
Täällä kalkki on katettu
uskon kautta uudistuupi
muisto kova Golgatalta.

Täs on tehty testamentti
jälkipolville jätetty:
aina arvossa pitää
tämä perintö pyhänä
etusijaa etsimättä,
toisten usko torjumatta
ekumeenisti eläen.